

ТИПОВА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ МОДЕЛІ КЕРУВАННЯ ПРОЦЕСОМ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Умови навчання української мови як іноземної змінюються під тиском нових факторів: поступової зміни політичного та економічного позиціонування України на «карті» Європи і світу, запровадження нових технологій навчання, впливу інформаційного вибуху, впровадження нових каналів зв'язку тощо. У цих умовах

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman Ky

них складових, як завдання, зміст, обсяг, алгоритмізація процесу навчання.

Викладач як суб'єкт процесу керування навчанням вирішує проблеми змісту навчання у кількісному і якісному відношенні, виходячи з конкретної навчальної ситуації та часових параметрів. Утім, процес навчання мови є системою, яка не обмежується конкретним етапом, а розрахована на весь термін навчання. Тому процес навчання мови, як і можливість керування ним, мають бути адекватно репрезентовані (експліцитно чи імпліцитно) у вигляді конкретної програми. З одного боку, етапи прогнозування, планування, регулювання і контролю є складовими процесу навчання, а з іншого — вони можуть розглядатися як стадії процесу керування навчанням.

Практика укладання Єдиної типової навчальної програми з української мови для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю (автор доповіді є одним з її укладачів) висвітила проблему браку теоретичних досліджень і досвіду навчання української мови як іноземної. З іншого боку, за останні десятиліття було укладено низку підручників і посібників, методичних розробок, робочих навчальних програм з української мови як іноземної. Саме цей досвід став важливою передумовою визначення та уточнення цілей і змісту навчання. При визначенні мети навчання української мови як іноземної в умовах мовного середовища було зроблено акцент на фаховій складовій. Подальші пошуки були спрямовані на уточнення змісту навчання. Алго-

ритм репрезентації конкретного змісту вибудовується навколо тексту як основної одиниці навчання і включає такі етапи:

- визначення субмови з урахуванням обраного фаху;
- визначення тематики з урахуванням міжпредметної координації у межах певної субмови;
- відбір текстів-зразків у межах відібраної тематики (текст-зразок є типовим щодо тематики, структурної організації і мовного оформлення оригінальним текстом, який є необхідним і достатнім для сприйняття та опрацювання, і може бути основою для подальшого продукування);
- відбір лексико-граматичних мінімумів у межах визначеної тематики на основі відібраних текстів-зразків;
- опис кількісно-якісних параметрів, що визначають рівень сформованості вмінь та навичок на кожному етапі навчання.

Наведений алгоритм не є вичерпним — завдання і зміст навчання уточнюються і корегуються у робочих матеріалах кафедри. Втім, типова навчальна програма являє собою матрицю, яка може слугувати основою для створення моделі керування процесом навчання мови і, як результат, мовної моделі іноземного випускника українського вищого навчального закладу.

*Т. В. Черницька, асист.,
кафедра міжнародної економіки*

ПРОБЛЕМА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З УРАХУВАННЯМ КОГНІТИВНИХ РІВНІВ ЗНАЬ

Функціонування будь-якої системи завжди підпорядковане її меті. А однією з головних цілей системи навчання полягає у тому, щоб прищепити студентам вміння творчо мислити та приймати доцільні та конструктивні рішення. Досягти такого результату можливо за умови, коли викладачі будуть більш чутливі до більш глибокого та складного мислення учнів, а також навчатися стимулювати його. Ефективна система класифікація такого мислення була запропонована американським ученим Бенджаміном Блумом (*Taxonomy of Educational Objectives: Handbook 1:*